

1. Una sentència que deixa un buit en la confiança del ciutadà

La sentència del Tribunal Constitucional ha estat rebuda amb una profunda decepció per part de qui esperava una resposta respectuosa amb els drets fonamentals. No es tracta només del resultat final, sinó del sentiment d'incomprensió i distància que desprèn una decisió que no sembla haver-se fet càrrec del context personal i social del cas.

L'Adrià no és un delinqüent. És un jove que va actuar dins d'un context confús, on el CBD —una substància no psicoactiva— es venia obertament a Andorra i es ven legalment a Espanya i a altres països de l'entorn, i on fins i tot el Govern ha anunciat iniciatives per regular-ne la producció agrícola. Malgrat això, el Tribunal no ha considerat rellevant aquest context, ni ha abordat qüestions fonamentals plantejades pel recurs, com la imparcialitat del tribunal o l'error invencible en què podia haver incorregut l'acusat.

Resulta difícil d'entendre que, després d'haver admès a tràmit la queixa i haver donat veu al Ministeri Fiscal, la qüestió central no hagi estat analitzada a fons. Aquesta absència genera un sentiment de desprotecció i una percepció que el dret a un recurs efectiu, previst per la Constitució i el Conveni Europeu dels Drets Humans, pot quedar buit de contingut en la pràctica.

No es qüestiona la funció ni la legitimitat del Tribunal Constitucional, però sí que es pot expressar —amb respecte— que en aquest cas, ha faltat una mirada més atenta, més humana i més conscient del que hi havia realment en joc: no només un debat jurídic, sinó la llibertat i el futur d'un jove que confiava en el sistema.

Analitzem la sentència:

2. Caràcter forçat i desproporcionat de la invocació del dret a la vida per justificar la il·legalitat del CBD.

L'argument del Tribunal Constitucional resulta profundament discutible des del punt de vista jurídic, en tant que pretén fonamentar la consideració penal del CBD en una lectura extensiva i ideològica del dret a la vida (art. 8 CE). Aquesta lectura presenta greus problemes:

- (a) No existeix cap prova científica ni mèdica generalment acceptada que permeti afirmar que el CBD, en els seus percentatges legals de THC (0,2% o 0,3% a la UE), comporti un risc real per a la vida o la salut pública. Al contrari, la major part de reguladors europeus i internacionals el consideren una substància no psicotròpica i no tòxica.
- (b) L'ús del dret a la vida per justificar la il·legalitat genèrica del CBD trenca amb el principi de legalitat penal, ja que es basa en una interpretació extensiva d'una norma punitiva, prohibida per la Constitució i pels principis generals del dret penal garantista.

En un llenguatge més planer, el que volem dir és que el Tribunal Constitucional afirma que el CBD pot considerar-se droga perquè cal protegir el dret a la vida. Això no només és exagerat, sinó que també és incoherent.

El CBD no és una droga psicotròpica ni una substància que posi en risc la vida de ningú, i en molts països europeus es ven lliurement i es considera segur. A més, dir que el dret a la vida serveix per prohibir el CBD és el mateix tipus d'argument que també s'ha fet servir a Andorra per penalitzar l'avortament. És a dir, una visió molt restrictiva basada en una idea moral del que és o no acceptable.

3. Contradicció entre la política pública del Govern i el criteri del Tribunal Constitucional sobre el CBD

Un dels aspectes més greus del present cas és la profunda contradicció entre el criteri expressat pel Tribunal Constitucional en la seva sentència, i la línia política i normativa que segueix el propi Govern d'Andorra en relació amb el CBD.

En efecte, en el marc del recurs d'empara, la defensa va aportar un article de premsa de l'Altaveu de data 11 de maig de 2025, que informava que el Govern d'Andorra i el sector agrícola del país havien treballat conjuntament en una eina jurídica específica per permetre el cultiu i comercialització de cànem destinat a l'obtenció de CBD industrial. Un CBD industrial igual que l'incautat. Aquesta eina té per objectiu regular la producció agrícola de CBD dins del marc legal andorrà i permetre que els pagesos puguin rebre ingressos d'aquesta activitat, amb el vistiplau institucional.

Per tant, les pròpies autoritats públiques promouen, amb caràcter oficial, el cultiu i l'explotació del CBD com a activitat econòmica lícita.

En flagrant contradicció amb aquest plantejament, el Tribunal Constitucional afirma en la seva sentència que, encara que fos cert que a Andorra es venen o es venien flors de CBD, això no tindria cap transcendència jurídica, ja que el CBD seria "*una substància psicotròpica*" o, com a mínim, una "*droga tòxica*" a efectes del Codi Penal.

Aquesta contradicció no és menor: L'Estat no pot, per una banda, dissenyar polítiques públiques de foment del cultiu legal del CBD i, per l'altra, considerar-lo una substància penalment prohibida quan es tracta de jutjar ciutadans que n'han fet ús.

La defensa va posar aquesta contradicció en coneixement del Tribunal Constitucional mitjançant documentació recent, dins del termini i de forma pertinent. Tot i així, el tribunal va ignorar completament aquesta prova i va adoptar un criteri que contradiu frontalment la pràctica del propi Govern, amb conseqüències penals per al recurrent.

Aquesta desconexió entre el discurs constitucional i la realitat jurídica i administrativa del país vulnera el dret a un procés equitatiu (art. 6.1 CEDH) i el principi de seguretat jurídica, ja que una persona no pot ser criminalitzada per una conducta que l'Estat, al mateix temps, autoritza, regula i fomenta per altres vies.

4. La garantia constitucional preval sobre les formes

El Tribunal Constitucional ha denegat l'examen d'una presumpta vulneració del dret a un tribunal imparcial, al·legada en fase de conclusions, amb l'argument que es tractava d'un "fet nou" introduït fora de termini.

El fet invocat no era aliè al procés: constava ja en la gravació de la vista oral, és a dir, formava part de la prova oficial i era cognoscible per les parts i pel tribunal des del moment de la seva producció. Així doncs, no es tractava d'un fet sobrevingut ni aliè a la causa, sinó d'un element processal registrat i existent als autes.

Retreu el Tribunal constitucional, que la defensa no ho exposés davant el Tribunal de Corts en el moment en que es va produir la vulneració del dret fonamental. Però la defensa no podia conèixer els fets fins que no va tenir accés a la gravació de la vista, ja que es van produir sense la seva presència.

Altrament, la postura del Tribunal representa una lectura formalista i desproporcionada, que ha impedit l'examen material d'una qüestió relativa a la imparcialitat del tribunal, vinculada a l'article 6.1 del Conveni Europeu de Drets Humans.

La jurisprudència del Tribunal Europeu estableix que les exigències de forma no poden constituir un obstacle desproporcionat a l'exercici efectiu dels drets reconeguts pel Conveni. Per tant, l'omissió inicial d'una al·legació formal, quan el fet ja consta a les actuacions, no pot impedir-ne la consideració quan afecta drets fonamentals substantius com la imparcialitat judicial.

5. Exigència desproporcionada al ciutadà de coneixement jurisprudencial

La sentència del Tribunal Constitucional, en la seva argumentació, atribueix al ciutadà comú l'obligació de conèixer no només la llei penal, sinó també la jurisprudència penal vigent, com a font interpretativa del dret, suggerint que és accessible públicament a través del lloc web del Consell Superior de la Justícia. Per aquest motiu, considera que el jove que portava 503 mg. de CBD, és un traficant de droga atès que els tribunals en les seves resolucions, han establert que el màxim són 500 mg.

És a dir, que si demà el Tribunal Superior de Justícia canvia el criteri i considera tràfic de droga la tinença de 400 gr. en lloc dels 500 gr. actuals, la única forma que té el ciutadà per saber on està el llindar entre consum propi (que té una mínima pena), i tràfic de droga (que comporta pena de presó mínima de 3 anys), és accedint diàriament a la pàgina web on es publiquen les sentències de l'Alt Tribunal.

Aquesta exigència és desproporcionada i contrària als principis de legalitat penal i de seguretat jurídica, ja que no es pot exigir a una persona no jurista que conegui o tingui

accés efectiu a interpretacions judicials especialitzades, que sovint són tècniques, canviants i redactades en un llenguatge jurídic complex.

El ciutadà ha de poder saber què està permès i què no només llegint la llei, no navegant per documents jurídics tècnics com si fos advocat. Si la llei no ho diu clar, no es pot castigar algú per no haver entès una cosa que ni tan sols està escrita amb claredat.

6. El Tribunal Constitucional no havia de fer valoracions sobre el fons

En relació a la prova testifical que no es va poder practicar durant el judici perquè el Tribunal de Corts i la Fiscalia ho van impedir, el Tribunal Constitucional s'ha extralimitat. Ha dit, pel seu compte i sense que ningú li ho demanés, que encara que a Andorra es venguessin flors de CBD, això no tindria cap importància en aquest judici. Aquesta opinió no havia estat discutida per cap de les parts, ni formava part del debat. A més, aquesta qüestió era clau per a la defensa, perquè ajuda a entendre que l'Adrià va actuar pensant que no feia res il·legal.

Quan el Constitucional entra en aquest tipus de valoracions, està assumint un paper que no li correspon. I, el que és pitjor, ho fa sense donar opció a la persona afectada de defensar-se ni d'explicar-se. Això va totalment en contra del dret a un judici just, i trenca amb la imparcialitat que se suposa que hauria de tenir el màxim tribunal del país.